

LEV-LAP

27.

Az ITDK Életreform Kezdeményezés

1988 februári körlevele

ÁRA: 15 Ft

As Interdisciplinális Tudományok Diákkör belső tájékoztatója.
Szerkesztő: MAURER GYÖRGY

be mutatkozik:

A "bányai család"

Ahol a szeretet uralkodik,
ott van az Isten
Mi akik egy akarattal
egybegyűltünk itten,
Óvakodjunk, hogy körülünkben
széthúzás ne legyen,
Közöttünk csak Krisztus legyen.

Közösségünk 1983-ban indult. Katolikusok vagyunk. Szinte mindannyian több éves kisközösségi múlttal a hátunk mögött érkeztünk ide. Ez annyit jelentett, hogy hetenként vagy kéthetenként összejöttünk testvérekkel tanulni, imádkozni, gondolatot kicserélni és megélni azt a szeretetet, amelyet Jézus kér tőlünk. De tapasztalataink azt mutatták, hogy a kéthetenkénti közösségi találkozások kevesek arra, hogy igazán megismerjük és elfogadjuk egymást, hogy igazán erőt meríthessünk egymásból és nem válhatunk hegyen épült várossá, világ világosságává, vagyis nem lehetünk égő fáklya az emberek számára - pedig ez kötelességünk. Nagyvárosban, több gyerekkel élő családok - az életkörülmények teszi lehetetlenné az erre való törekvésünket. A rohanó élettempó és az egymás közötti távolságok következménye a szétforgácsolódás, az emberi kapcsolatok bomlása. Éppen ezért keresett az első házaspár egy kicsi falut, ahol egymás közelében vannak eladó házak. Így találtak rá erre az "Isten háta mögötti" helyre - Bányára.

A terep ideális. Kicsi, kihalófélben lévő falucska, nevetséges összegekért vásárolható házak, hozzájuk tartozó óriási földterület. Igaz, a házak állaga is nevetséges, mert először az ember azt sem tudta, sírjon vagy nevéssen, vagy építsen helyette másikat. Kis, rozszant vályogházakról van ugyanis szó, amelyek kiszolgálták már egy-két generációt. Az első házaspár azután követőkre talált - és lassan szaporodni kezdett a "bányai-család". Javarészt kisgyerekes vagy fiatal házasok vagyunk, de élnek közöttünk egyedülállók is.

Az életünk a következőképpen néz ki:

Minden család külön, egymáshoz közelálló házakban lakik.

Van közöttünk közszerűs kisiparos, bedolgozó, gyese anyuka, 2 fő szociális gondozó a faluban, hárman pedig bejárnak a közeli megyeszékhelyre dolgozni, vagyis ingáznak.

A héten egy nap kivételével minden este összejövünk. Az esti programok között van tanulás (Újszövetséggel, Ószövetséggel, valamint J. Vanier: Közösségek c. könyvével foglalkozunk). Imádkozunk és megbeszéljük az éppen aktuális dolgainkat, a munkánkat, a nap eseményeit. A hét egyik napja un. közösségi munkanap. Ilyenkor a közösség együttes döntése alapján valami közös munkát végzünk, ami bőven adódik a kertekben és a házak helyreállításánál.

Névnapokat, születésnapokat, jelesebb ünnepeket együtt töltünk, akadnak hétvégi együtt-ebédelések is, de a hét minden napját átszövi az emberi kapcsolatok gazdagsága. Há-

A LEV-LAP a Te eszközöd (az Őn eszköze) arra, hogy a Többiekkel gondolatot, tapasztalatot, információt cserélj.

A beküldött kéziratokat megőrizzük és kérésre visszaküldjük.

la az egymás közötti kis távolságnak, tényleg csak átugrunk egymáshoz. Igyekszünk egymás életébe belefolyani, igazán egy családdá válni.

A falusiak elfogadtak, befogadtak bennünket. Igyekszünk feléjük is közeledni, szükségleteiket meglátni, gondjaikon segíteni. Ez apró segítségekben, odafigyelésben, közös programokban nyilvánul meg.

Minden évben választunk egy ún. főnököt, akinek feladata - szolgálat. Ő különösen odafigyel a testvérek testi-lelki gondjaira, feladata az esti találkozók összetartása, néha a döntéshozatal, a közösen elhatározott dolgaink életbentartása, valamint a közösség hordozása imában. A főnököt Jézus szavai kell, hogy jellemezzék: Aki első akar lenni közöttetek, legyen az utolsó". "Nem uralkodni jöttem, hanem szolgálni".

Anyagi dolgokban az összetartozásunk a következőkben nyilvánul meg: van közösségi rotációs kapa, stílfűrész, krumpliföld, fólia, valamint a termények tartósítása, a tűzifa rendezése, összeszedése együttes munkával történik. Persze több más dolog is van, amit a hétköznapiak hoznak magukkal. De bármi a tulajdonunkban van, szívesen egymás rendelkezésére bocsátjuk.

Azok a testvérek, akik kénytelenek naponta bejárni a városba dolgozni - mert más lehetőség munkára nem adódik - szenvedik az ingázás viszontagságait. Azt mi is tapasztaljuk, hogy ez elég komoly problémákat okoz és a legtermészetesebb megoldás az volna, ha itt helyben tudnánk csinálni valamit, ami fedezné a megélhetésünket. Ezek a dolgok még most vannak kialakulóban - bízunk abban, hogy a helyzet változni fog.

Ha anyagi körülményeink, lehetőségeink szegényesek is, mérhetetlen az a gazdagság, amit a közös élet nyújt számunkra. Amíg az ember nem ugrik bele, nincsen nyakig az egészben, addig fogalma sem lehet arról, hogy ez a gazdagság hogyan és milyen módon létezik.

A közösségi élet az embert teljesen kifordítja önmagából. Felszínre jönnek az addig eltitkolt hiányosságai, de a rejtett értékei is. Sorozatos halálon és feltámadáson megy keresztül. Az álarc lehull, a játéknak vége. A többiek közelsége, a mindennapos találkozások tükörként szolgálnak. Többé nem magyarázhatja be magának és másnak, hogy ő frankó közösségi ember, állandóan szolgálatkész, mindig vidám és jópofa, egyszóval - jó fej - ha a mindennapok mást mutatnak. Átértékelődik a szeretet szó fogalma. Többé nem szentimentális érzelgősséget jelent, hanem odafigyelést a másik ember problémáira, empátiát, elfogadást, megbocsájtást, apró szolgálatokat, amelyek viszont nem kevés fáradtságba és áldozatokba kerülnek. Reális lesz önmagával és a másik emberrel szemben. És lassanként napról-napra, évről-évre lényének sötét részei világossá válnak és szívének abban a részében, ahol addig önzés és gyűlölet lakott, megszületik a másik embert elfogadó szeretet. Aki vállalja az együttélést másokkal, az azt is vállalja, hogy megváltozik, jobbá, emberibbé lesz. És tapasztalni fogja, hogy a közösségi élet nemcsak önmegtagadást jelent, hanem valódi feltámadást és örömnépeket is.

A bányai közösség életében is egymást váltották a napfényes és zűrés időszakok. Voltak fájdalmas, feszültségekkel teli hetek, hónapok, de most visszatekintve már tudjuk, hogy azok a vajúdas kínjai voltak - amelyekből mindig valami jobb született meg - közelebb kerültünk egymáshoz, elfogadtuk egymást - egyszóval elkezdtük igazán szeretni egymást. A szeretet szó alatt az emberek általában hamis érzelgősséget értenek, és eszükbe sem jut, hogy a szeretetnek csak az egyik oldala az érzelem, a lényegesebb dolog az akarati döntés - én döntök melletted, elfogadlak olyannak, amilyen vagy és segítek neked ott ahol tudok és ahol rászorulsz, egyszóval elkezdek ÉRTED ÉLNI.

Az egységünk is ezen a szereteten alapszik. Sokan az egységen egyformaságot értenek. Sok szektára is ez a jellemző - az egység jel-

DIAGNÓZIS

Többszörös ellentmondások jellemzik a szocializmus centralizált hatalmi rendszerét és vezető kiválasztási mechanizmusát.

Első ellentmondás: a centralizált és koncentrált hatalmi mechanizmus óriási hatalmad ad a kinevezett vezetőknek. Ugyanakkor jelentősen korlátozza is a hatalmat gyakorló döntéseit, mindenféle hatáskörvédelem nélkül. Az erősebb vagy a központi hatalom akkor von el hatáskört vagy avatkozik be a döntések meghozatalába, amikor akar.

Második ellentmondás: a centralizált hatalmi struktúra döntési-hatalomgyakorlási pozíciói teljesen ellenőrizhetetlenek a társadalom és a környezet, a demokratikus struktúrák és intézmények által, viszont szorosan irányított és ellenőrzött a központi, illetve a felső hatalmi centrumok által.

Harmadik ellentmondás: a társadalmi kontroll és a nyilvános kritika hiánya következtében az évek során érdemtelenül feldicsért vezetőktől maga a rendszer sem tud szabadulni. Az áthelyezések az újabb-újabb (gyakran magasabb) pozíciókba mentés, újabb- és újabb területeken zárják el az egészséges vezető kiválasztódást, a versengést, a megújulást.

Negyedik ellentmondás: a politikai megbízhatóság (ami többnyire személyekhez kapcsolódó megbízhatóságot jelent) abszolutizálódása, túl erős érvényesülése.

Ötödik ellentmondás: a szocializmus politikai rendszere a leghatékonyabb vezető kiválasztást és a tehetségekkel való legjobb gazdálkodást akarta megvalósítani, ezzel szemben hihetetlenül beszűkítette a vezetővé válás csatornáit (különösen a politikai vezetővé válását), a társadalom tagjai vagy nem is ismerik, vagy elzártak előlük a vezetői mobilitás szervezeti "liftjei".

A vezetői pozíciók felülről való szétoztása azt jelenti, hogy a legmagasabb hatalmi pozícióban lévő politikus közvetlenül vagy közvetve többszáz hatalmi pozíció betöltéséről dönt anélkül, hogy bárkinek számot kellene adni a döntéseiről.

Az első vezető által kinevezett vezetők saját szűkebb területükön lényegileg hasonló káder és vezető kiválasztási hatáskörrel rendelkeznek.

A személyi függőségek centralizált és hierarchikus láncolatán alapuló vezető kiválasztás és kinevezés áthúzódozó rendszere egybe tereli a párt, az állami, a gazdasági, a kulturális stb. vezetői pozíciókat, egyetlen kritérium alapján működtetve a kiválasztási rendszert.

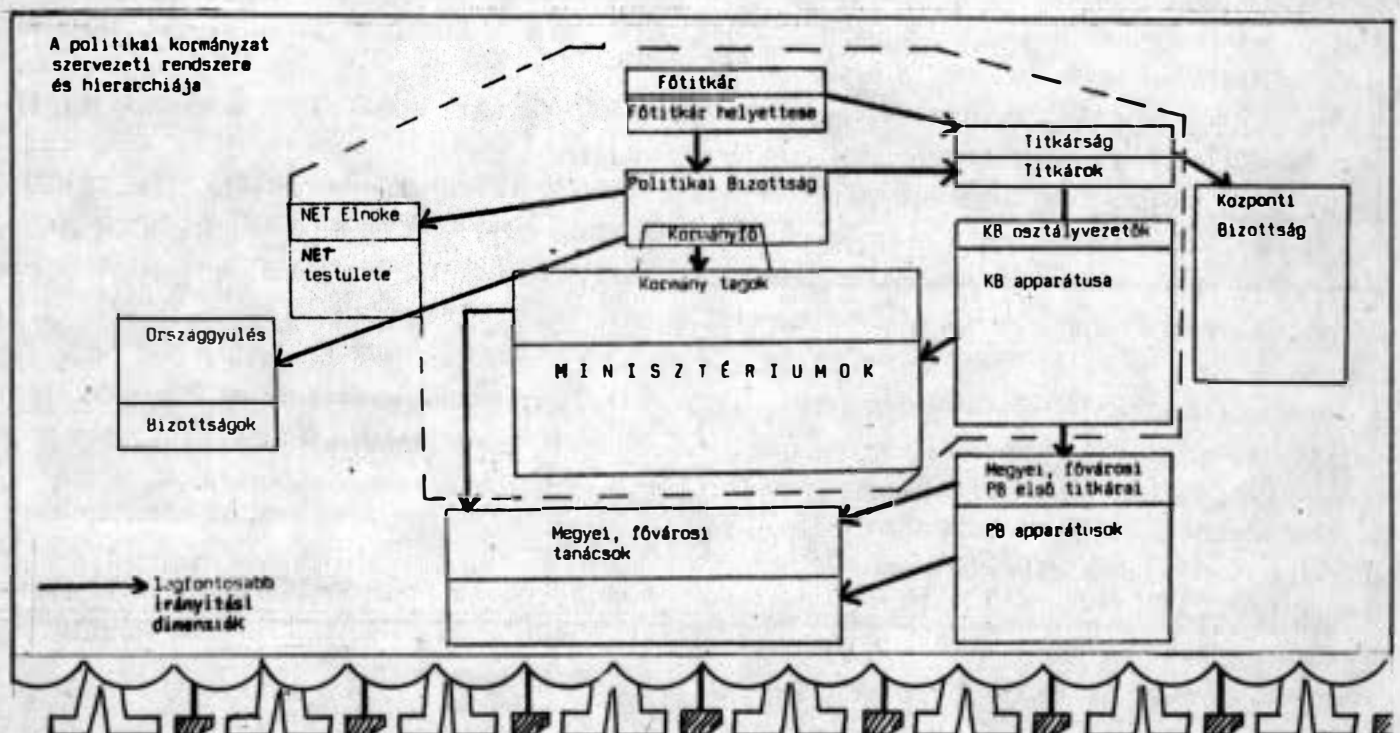
A politikai rendszer hatalmi centrumában lényegileg a politikai értelemben vett kormány áll. Ennek csak része az államigazgatási kormány, illetve kormányzati rendszer. A politikai értelemben vett kormányon belül meglehetősen pontosan kirajzolódó hierarchia van. Ennek a hierarchiának az élén a Politikai Bizottság és sok tekintetben vele összefonódva a Titkárság áll. A Politikai Bizottság és a Titkárság alatt helyezkedik el a KB apparátusa az ezt követő szinten helyezkedik el a kormány, mint testület, és a gazdasági jellegű kormánybizottságok. A legalsóbb szinten helyezkednek el a nem gazdasági kormánybizottságok és a miniszterek.

Az államigazgatási értelemben vett kormánytagok hatalmi pozíciója a valóságban nem egyenlő, és az alkotmányjogi egyenlőséggel szemben, egy nagyon szigorú politikai-hatalmi hierarchizáltság érvényesül. Ennek a hierarchizáltságnak a sémája a következő:

A közölt írás rövidített kivonat a "REFORM ÉS DEMOKRÁCIA" c. kézirat "Diagnózis" részének I. és III. fejezetéből. Azért emeltem ki elsőként éppen ezeket a részeket,

mert talán e téren a legnagyobb a tájékozatlanságunk, félretájékoztatottságunk. A teljes írást /178 old./ véleményezésre, vitára kaptuk, az IGYÉSZ-től kölcsönözhető.

- A kormány elnöke, aki egyúttal PB tag és hatalmi súlyát lényegileg a PB tagság adja. A kormány elnöke kormányelnöki funkcióját tulajdonképpen nem a kormányban, mint testületben, hanem a Politikai Bizottságban fejtí ki.
- A hierarchiában a következő az Országos Tervhivatal elnöke, majd a pénzügyminiszter következik.
- Sajátos hatalmi pozíciót foglalnak el a honvédelmi miniszter, a belügyminiszter és a külügyminiszter. Gyakorlatilag sem számotadási, sem felvilágosítási kötelezettségük a kormánytestületen belül ezeknek a minisztereknek nincs.
- A következő szinten azok az ágazati miniszterek vannak, akik valamilyen termelő szférát irányítanak.
- A kormányzati hierarchia legalsó szintjén áll a többi miniszter. Érdekérvényesítő képességük és konfliktusvállaló képességük alacsony, ide tartoznak például az egészségügyi miniszter és a kulturális miniszter.

A kormány szerveken belül kialakult döntési folyamatok általános szociológiai jellemzői:

- A döntési folyamatok lényegileg a nem formális szférában zajlanak.
- A döntések kialakulásának folyamatára jellemző, hogy azok nem írottak, szóbeli, telefonos, szűk-körű ad hoc megbeszéléseken alakulnak ki, rögzülnek.
- Az informális szféra sajátos akarati- és érdekegyeztető tevékenysége lényegileg egymásba csúsztatja a párt és az állami kormányzati szerveket egyaránt.
- Az előzetes egyeztetési kötelezettségek következtében a döntési alternatívák túl általánosak, lekeresítettek mire a testületek elé kerülnek.
- A túlbiztosítás következtében a minisztériumok a kormány elé tolják föl a döntéseket, a Politikai Bizottság és a Titkárság pedig a kormányon keresztül magába szívja fel a minisztériális döntéseket.
- Az előző szociológiai jellemzők következtében állandósul a szervezett felelőtlenség.
- A döntési folyamatokat a személyes függőségek, az ideokratikus tartalom, az ideológiai félelem, és az intézmény önreprodukciója hatja át.
- A szakmai racionalitások jórészt kiürülnek, vagy háttérbe szorulnak a döntési folyamatokban.

"RÁJÖVÉSEIM" 2. RÉSZ

Azt tudom erre válaszolni, hogy nyilvánvalóan én is csak akkor tudtam abbahagyni az önnevelést, akkor "dobtam a lovak közé a gyeplőt", amikor valahonnan már elég mély biztonságot szereztem, elég mély meggyőződést ahhoz, hogy ezt megtehettem. Azt tapasztaltam ugyanis, hogy én sosem elvek, hanem mindig helyzeti kényszerek és optimumkeresések alapján működöm. Azt hiszem, abban a pillanatban tettem meg ezt a gyeplőeldobást is, amikor azt láttam, hogy így éri meg nekem igazán. Természetesen kezdtem ebbe az irányba elmozdulni, amikor érzéseim azt közvetítették, hogy ezen a módon tudok magam számára nagyobb "nyereséget" szerezni. Így van ez azóta minden mással is; én egyszerűen csak követem az érzéseimet. Azért teszem ezt, mert azt tapasztaltam, hogy bízhatom bennük.

Azt is észrevettem, hogy a tudatosodó értékeim - az, hogy mi a jó az életben és mi a rossz - sokkal inkább követik az életmódomat, semhogy előtte járnának. Ha valamit elkezdek másként csinálni, egy idő után tudatosan is rájövök, hogy miért csinálom én most ezt így, és miért csináltam régen másként. Pszichológussá válásom során pszichoanalízisbe is jártam. Az analizálás során sokszor átéltem azt, hogy felfedeztünk egy összefüggést, rájöttünk valaminek a nyitjára, de ez a tudás semmit nem használt: attól még ugyanúgy csináltam tovább mindent. Rájöttem például, hogy azért nem éreztem igazán fontosnak a dolgaimat, mivel úgy éltem le a gyerekkoromat a családban, hogy nem figyeltek rám eléggé. Sajnos, ettől a felismeréstől sem kezdtem magam fontosabbnak érezni. Újabban a "rájövéseim" viszont szinte mindig egyidejűek vagy utólagosak. Ha elgondolkozom azon, hogy miért is írom ezeket most így le, arra jövök rá, hogy azért, mert magamat meg a dolgaimat már fontosnak tartom. Azt pontosan nem tudom megmondani, hogy mitől kezdtem el ezt így hinni, de valószínűleg nem a gyerekkorom megértése miatt. Talán azzal lehet némi összefüggésben, hogy olyan emberek között élek, akik számára fontos vagyok.

Nincs tehát olyan, hogy valamit másként kellett volna... Minden az, ami... Én az vagyok, aminek lát-szom. Azt hiszem ez nagyon profánul hangzik. Számomra mégis óriási megkönnyebbülést hozott, amikor abbahagyhattam az önmagam folytonos felelősségre vonását, és így mások bűnbakolását is.

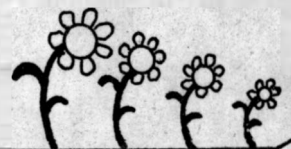
Rájöttem, hogy a bele nem menés, a kerülgetés az, ami leszíveteli és konzerválja a magammal és a világgal való bajaimat. Az, hogy önmagam és mások előtt is takargatnom kell, hogy félek, reszketek például az egyedül maradástól.

Ha bármely tulajdonságomról az a meggyőződés, hogy rossz, hogy titkolni, takargatni való, ha azt hiszem, hogy ezekkel a tulajdonságaimmal együtt nem szeretnék, beindul az ördögi kör, egy sehová sem vezető bizonyítási és demonstrációs játék. Ekkor magam helyett felajánlok egy másik képet, egy olyat, amilyen lenni szeretnék, amiről hiszem, hogy jobb, mint amilyen most vagyok - abban a meggyőződésben, hogy mások is inkább ezt fogadják el, mint a valódit. Arra jöttem rá, hogy nem a képek van szeretetre szüksége, nem annak, amit szeretésre felajánlok. Van bennem valaki, akit tulajdonképpen én sem szeretek, akit én sem fogadok el, akit nem tekintek a személyiségem egyenrangú részének. Így ezt az "el nem fogadott"-at soha nem közelítem, közelíthetem meg, nem is ismerem igazán. Pedig csak a szeretettet tudjuk megismerni, megérteni. Valójában ez az eltitkolt, elnyomott, árnyékban lévő részem kéri, követeli egyre hangosabban a szeretetet. Az ördögi körből csak úgy kerülhetek ki, katartikus élményt, felszabadulást csak úgy élhetek át, a hön óhajtott megnyugvást csak úgy találhatom meg, ha például egy gestalt csoport vezetője szinte erőszakosan közel visz a legkínosabb,

Honti Laci írása teljes terjedelmében az "ÉRINTÉS"-ben olvasható. Az utolsó szám tartalmából néhány írás:

- Interjú R.D.Laing-gal az antipszichiátria aktuális kérdéseiről
- Frank David Cardele: Szemtől-szembe; - John Rowan: A realitás-játszma;
- és más írások a HPE életével kapcsolatban.

Az "ÉRINTÉS" a Humanisztikus Pszichológiai Egyesülés információs kiadványa.
Levél cím: 1144 Budapest, Vezér út 28/b.

„És azt tapasztalom, hogy a világ nem dől össze, hogy a többiek nem fordulnak el tőlem”

és letagadni, elkerülni vágyott dolgaimhoz. És azt tapasztalom, hogy a világ nem dől össze, hogy a többiek nem fordulnak el tőlem; hogy a titkolt dolgaim nem eltitolni, hanem "dolgozni való" dolgaim.

Ha magabiztosnak igyekszem látszani, miközben amiatt aggódom, hogy elég jó srácnak látnak-e ahhoz, hogy szeressenek, akkor egyben újrateremttem az alapjait annak, hogy ugyanezt a kört még sokszor fűsszem be: félelem a nem méltánylástól, ... magabiztosság mutatása, ... a visszajelzések aggódó figyelem - aztán nem hiszek a visszajelzéseknek. Innen újraindulhat az egész sehová sem vezető bizonyítási és demonstrációs játék - akár az életem végéig.

Tehát olyan emberek vesznek körül, akik elfogadnak engem úgy, ahogy vagyok, elmondják, kimutatják pozitív és negatív érzéseiket velem szemben. Nyilván a pozitív dolgok jólesnek, a negatívak nem... Azonban érzem azt az alapvető biztontságot, hogy akármilyen "rossz" is lehetek, a viselkedésemet elutasíthatják a többiek, de nem engem - ugyanolyan szintű és jogú tagja maradok a közösségnek. Így a nekem adott negatív visszajelzések is lassan a helyükre kerülnek bennem.

Mégsem mondanám azt, hogy ilyenkor az önismeretem gyarapszik. Az önismeret fogalma inkább a megnyilvánulásait kontrolláló, saját dolgait tervezni akaró lelkiismeret-ember képéhez tartozik. A humanisztikus csoportokban én egy egész más emberképet sejtettem meg: egy önmagát, érzéseit spontán kifestéseit vállaló, laza, tudatos megfontolásokkal nem kontrollált autonóm, szabad ember képét.

Számomra haszontalanná váltak, sőt sokszor inkább csak zavaróak azok a pszichológiai kategóriák, amelyekkel az emberek bonyolult viselkedéseit leegyszerűsítve osztályozhatom, és nevekkel láthatom el őket. Rájöttem, hogy számomra azért nem érnek semmit ezek a kategóriák, mert attól még nem tudom, hogy hogyan fogok az illetővel - akire ráakasztottam a címkét - viselkedni. Amiből megtudhatom ezt: érzelmek és intuíciók, amelyek akkor keletkeznek bennem, amikor jó kontaktusban vagyok vele. Ugyanezért tartom feleslegesnek a legtöbb pszichológiai tesztet is. Csak azokat nem, amelyek egy helyzet bonyolult és kusza elemeit segítenek tisztábban látni.

Valahogy elvesztette a hatását az is, hogy valami különleges, fura dolog kiderülését várhatnám az ilyen vizsgálatoktól. Már nem hiszek az emberben rejlő szunnyadó állati ösztönökben, hanem arra éreztem rá, hogy minden ami bennem van, az a legmélyéig emberi jelenség. Méghozzá olyannyira emberi jelenség, amelyet, ha nyíltan feltárok, rokon érzéseket, rokon lelkeket találhatok magam körül. Sokszor előfordult velem az encounter csoportban, hogy egy gondolatomról, érzésemről - amely nemegyszer agresszió, düh volt egy másik résztvevő iránt - felfedeztem, hogy azért nem olyan különleges vagy takargatni való, mert más is érez hasonlót. Maga az a tény megkönnyebbülést okozott, hogy rájöttem: érzéseimmel nem vagyok egyedül. Ez különösen eleinte segített abban, hogy bátrabban bevallhassam őket. Lassan rájöttem, hogy ha bevallom azokat, akkor megvan az esély arra, hogy tudjunk kezdeni velük valamit. Lehet, hogy csak annyit, hogy az illető, akire vonatkozik, megtudja, hogy milyen akciója vagy megnyilvánulása keltett - esetleg szándéktalanul - dühöt. Lehet, hogy életében először tapasztalja ezt tisztán, mert eddig főleg olyan emberekkel vette magát körül, akik nem mutatták ki neki őszinte indulataikat. Elmosódottak önészlelésének határai.

Sok olvasónak az eddig elmondottakból talán már kézenfekvőnek tűnhet, nekem mégis fontos pillanat volt, amikor ráébredtem, hogy milyen messzemenő párhuzamosság van a külvilágom és a belső világom között. Régen megtanultam az iskolában azt a hegeli-marxi tételt, hogy a lét határozza meg a tudatot. Azt azonban, hogy a saját életem alakulásában ez mit jelent, csak a humanisztikus csoportok élményei értették meg velem. Ünnevelés helyett ez lett saját életem alakításának is a kiinduló alap-

"... a bele nem menés, a kerülgetés az, ami leszíveteli és konzerválja a magammal és a világgal való bajaimat."

ja, ez lett az embereken való segítésem, minden pszichoterápiás beavatkozásom meggyőződéses, "filozófiai" alapja is. Magamat ugyanis, mint ahogy már fentebb elmondtam, alakítani nem tudom. Az életmódomat, azt, hogy mivel telik el a napom, hogy milyen emberekkel veszem magam körül, hogy milyen hatásoknak teszem ki magam, azt viszont tudom tudatosan befolyásolni. Vagyis rájöttem, hogy a humanisztikus csoportok úgy hatnak, hogy az életformám részévé válnak. Ha elég sokat tartózkodom nyílt kommunikációt folytató autonóm emberek között, akkor ezek a viszonyok belém épülnek. Az önmagamban kialakított belső hangulatot is az autonómia és a szabadság fogja jellemezni, ami egyszerűen annyi, hogy jól élek. Különösen akkor hat erősen és gyorsan így a csoportbeli együttlét, ha az ott kialakuló viszonyok valóssá és fontossá válnak, vagyis például anyagi befektetést, vállalkozást is kezdünk, hosszútávú együttműködést dolgozunk ki egymás segítésére stb.

Az encounter és gestalt csoportokban alkalmazott ún. strukturált gyakorlatok is ugyanazt a célt szolgálják: ne csak beszéljünk, hanem csináljunk is együtt valamit; valami fontosat, ami elkötelezhet bennünket, amiben helye van annak, hogy kifejezhessem autonómiámat, és helye van annak is, hogy gyümölcsöző együttműködéseket alakíthassak ki. Számomra egészen új az az érzés, amit az encounter csoportról kialakítottam. Megértettem, megéreztem, hogy ez a csoport olyan, mint egy pezsgő, eleven, munkazajokkal megtelt műhely. Olyan műhely, amelyben mindig is szerettem volna dolgozni. Sőt, így, hogy most már megtapasztaltam, nem is tudok elviselni másfajta körülményeket a munkahelyemen, másfajta viszonyulásokat a családomban.

Ez persze nagyon sok konfliktushoz is vezetett. Életem a humanisztikus csoportok hatására sem vált azzá a mennyei boldogsággá, amire vágytam. Sehol sincsenek harsonák, és a szeráfok sem énekelnek; valahogy mégiscsak más minőségű az élet, amelyben most élek, mint amilyenre korábbról visszaemlékezem. Egy idő után, amikor a csoportokban már elég közel mertem menni a való világhoz, s miután átéltem azt a bizonyos újjászületés-élményt is, új örömforrásokat kezdtem találni az életemben. Átélttem, hogy az egyszerű, mindennapos események hogyan lehetnek feltisztult és igazán fejlesztő tapasztalatok forrásai. Például, hogy milyen óriási kényelmetlenség-érzéstől szabadultam meg azáltal, hogy nem kell már állandóan kontrollálnom és kormányoznom magam. Újfajta mély örömeket éltem át az egyszerű szemlélődésben, új dimenziókat nyitott számomra a zene, másként kezdtem élvezni a képzőművészet jó alkotásait, a jó könyveket. Rendkívül élessé és tisztává váltak az ilyen élményekkel való találkozás közben keletkező érzéseim. Egy képkiállításon végigsétálván például, olyan élesen kiugrik a számomra üzenetet hordozó, tehetségesnek tűnő kép, mintha egészen más műfaj lenne, mintha a többi kép mind fekete-fehér grafika lenne csupán, s csak ez az egy a színes festmény. Azt is tapasztaltam, hogy ezek az élmények hirtelen keletkeznek. Nem szükséges hozzájuk semmiféle műelemző hozzáállás. Ha viszont egyszer az élményem megvan, az olyan erős és olyan jellegzetes, hogy akár órákat tudnék róla információdúsan és lelkesítően beszélni. Ezeket a világlátásban megnyilvánuló változásokat először tárgyagnál, zenénél és könyveknél vettem észre. Később azonban ráébredtem, hogy az emberekkel való találkozás ugyanilyen mély esztétikai élmény számomra. Azt, hogy akivel találkozom, mit akar, mit él át éppen, mi az üzenete, valahogy ugyanolyan lelkülettel kezdtem szemlélni, mint egy festményt. Vagyis az emberek nagyon erősen kezdtek hatni rám. Olyan módon is, hogy úgy éreztem, tanítanak. Hogy attól jobbá válok, előbbre jutok, ha rájuk figyelek, s megértem, hogy legbelül mi van bennük. Persze, nem mindenki vel vagyok így. Csak azokkal, akikkel létrejön az igazi önfeltáró találkozás, az encounter. De azt is tapasztalom, hogy mostanság sokkal több ilyen intim hangulatban van részem. Ezekből az élményekből származik életem legtöbb jó érzése, öröme. Az a hangulat, hogy jó nekem itt, ... én inkább maradnék itt, ... a hegyen...

Paradicsomi állapot

Kedves Olvasó!

Jóakaratom megnyeréséért fáradozva szubjektív vallomást kell tennem arra vonatkozóan, hogy egy sikeresnek mondható bábtervező hogyan jut el a társadalmi reform gondolatához.

Ha ugyanis a gazdasági élet anomáliáit boncolgató közgazdász, vagy a társadalom működési zavarait elemző szociológus lennék, elegendő lenne az utóbbi évtizedek trendjeiből levont következtetés megállapítása, miszerint: társadalmunk megérett a változtatásra!

Ha azonban egy infantilis műfajban tevékenykedő bábtervező "társadalmi kísérlet" gondolatával provokálja a szakembereket - a hatalom embereit is ide értve - gondolom, ez némi magyarázatra szorul! Annál is inkább, mert nemcsak azt kellene megértetnem, hogy mi adta az impulzust, hanem azt is, hogy - a két évtizede folyó munkához viszonyított soványka eredmény ellenére - mi adja a továbbfolytatáshoz elengedhetetlenül szükséges makacs elszánást és hitet.

Ennek érzékeltetéséhez nem elegendők a mátrixokba rendezett adatok, nem az összehasonlító elemzések, hiszen a gondolatra nem ezeket vizsgálva jöttem rá, hanem a legszemélyesebb magánéletemben megélt hiányérzetek döböntettek arra, hogy személyes boldogulásom és komfortérzetem csak a társadalom boldogulásával és tagjainak komfortérzésével szinkronban valósítható meg.

Az okokat tehát gyermek és ifjúkoromban kell keresni, s ehhez az időben 50 évet vissza kell utaznunk.

Gyermekéveimet Kemencén, egy 2000 lelkes bürzsönyi kis faluban éltem le, ahol apám 1929-től 1942-ig volt főjegyző.

Védett, meleg családi otthonban cseperedhettem fel - 3 évvel fiatalabb húgommal együtt - ahol a "mintául szolgáló" felnőtt családtagok és a tágabb környezet felnőttjei határozták meg későbbi önmagunkat. Vagy ebből legalábbis annyit, amennyi a külső hatásnak tudható be, nem tagadva a génjeinkben hozott örökséget.

Apám, - aki 23 évvel volt idősebb anyánknál - szigorú, rendszerető és feddhetetlen jellemű, kemény tartású ember volt. A családban és a hivatalban egyaránt pontosságot és fegyelmet követelt meg. Ajándékot soha, senkitől el nem fogadott - ezt hivatali beosztásával összeegyeztethetetlennek tartotta - de a szegényeknek mindent ingyen csinált meg.

Anyánk melegszívű, adakozó, végtelen türelmű, a művészeteket értő és szerető asszony volt, aki a mánók és tündérek világát rajzolta-mesélte körénk, aki tavasztól-őszig pompázó virágoskertet varázsolt

Az ITDK történetében az 1987-es év egy hosszú, körülbelül tíz éves korszak lezárultát jelentette. Döntően megváltozott a csoportszerkezetünk, átrendeződtek a célkitűzéseink és a célok képzésének új módzatai kezdenek meghonosodni. A műhelyek és kezdeményezések önállóan, laza szövetségben tevékenykednek, nincs koordináló mag, viszont a közös "intézmények" mindenki rendelkezésére állnak: a teaházi fórum, a "sajtó" és az Információs műhely.

Elérkezett az idő az eddigi tapasztalatok számbavételére. Ebből a célból Lévai Sándorral megírtuk az ITDK eddigi történetét.

Teljes közlésére nincs mód és értelme sem lenne, viszont hasznosnak véljük, hogy a leginkább közérdekű számot tartó tapasztalatokat folyamatosan megosszuk olvasóinkkal egy rovat keretében. Szól e rovat egyrészt a szűkebben vett ITDK-soknak (valahai, jelenlegi és jövőbelieknek), másrészt pedig mindazoknak, akik elsorvadt önszervező képességeink gyógyításán fáradoznak a magyar úgáron. Fiaskóink, sikereink, tudatlanságaink és belátásaink, kompromisszumaink és harcaink közzététele számukra aranyat érhet.

az udvarra, folyosókra, verandára, s aki barátnőjével zongorához ülve Mozart, Chopin, Beethoven dallamaival töltötte meg a koraestek csendjét.

A családtagnak számító Veres ángyi - a ház mindenese - tűzrőlpattant, nagyszájú menyecske volt, tekintélyt nem ismert. Annál jobban az iskolának átalakított régi megyeháza pincéiben raboskodó szegénylegények törtékeit és a szerelmes, vagy éppen vaskos humorú palóc dalokat.

Ők voltak tehát a közvetlen környezet "mintái", akiknek vizuálisan és verbálisan felfogható "üzeneteit" a nyíladozó gyermeki értelem úgy rögzítette, hogy ezek az üzenetek - mint kövületben egy levél lenyomata - felnőttkorban is kitapinthatók.

Egy ilyen máig is érvényes üzenet a megvesztegethetetlenségről és a közösség szolidaritásáról szól.

AZ ARANYCSENGŐS BÁRÁNY

Az udvaron játszva, vagy a konyhában lábatlankodva nem egyszer voltunk tanúi annak, hogy megjelent egy néni, kosarat, szatyrot, demizsont cipelve, s annak tartalmát: gyümölcsöt, tojást, baromfit, bort - mikor minek volt a szezonja - Veres ángyinak át akarta adni, hogy ezzel honorálja azt a szíveséget, amit apám egy kérvény megfogalmazásával, vagy más ügyes-bajos dolga elintézésével tett neki, vagy családjának.

Ezek a jelenetek kísértetiesen hasonlítottak egymásra, s csak kétféle kifejtésük volt lehetséges:

Az illető vagy elfogadta az adomány aznapi piaci értékének megfelelő pénzüsszeget, vagy érintetlenül vitte vissza azt, amit hozott.

Veres ángyi kérlelhetetlenül betartotta apám intencióit.

Mivel akkoriban semmiből nem szenvedtünk hiányt, számunkra - gyerekek számára - nem az ajándékba hozott tárgyaknak, hanem a jelenetek koreográfiájának és újraismétlődésének volt jelentősége.

Egy tavaszi reggelen rendkívüli dolog történt:

A baromfiudvarban egy igazi, fehér kisbárányt találtam, nyakában arany csengettyűvel, ami természetesen réz volt!

Attól kezdve én ettem a kis állatot frissen szedett porcfűvel és sós kenyérrel.

Boldogságom három napig tartott, a kisbárány titokzatosan eltűnt.

Nem voltam követelődő gyerek, s így a történetekre vonatkozóan nem kértem magyarázatot, ami - ha késve is - pár nap múlva kéretlenül is elhangzott.

A vasárnapi ebédet fogyasztva ültük körül a nagy tölgyfaasztalt, amikor szüleim beszélgetéséből fény derült a titokra:

A bárányt a szomszéd faluból egy földbirtokos küldte apámnak, hogy valami hivatalos ügyét számára kedvező megoldás felé egyengesse. Apám naponta telefonált neki, hogy vagy elfogadja a bárány árát, vagy vigye azt vissza.

A huzavona eredményeként apám felfogadott egy fuvarost, aki a kisbárányt visszavitte a feladóhoz.

Igy maradtam én akkor bárány nélkül. Lehettem úgy 6-7 éves.

Apám 1942-ben nyugdíjba ment, s a közeli kisvárosba, Ipolyságra költöztünk, ahonnan 1945 tavaszán a csehszlovák hatóságok szüleimet - mint 1938 után odaköltözőket - 30-30 kg-os csomaggal kiutasították.

Igy kerültünk kurtán-furcsán az országhatár melletti árokba, ahonnan egy szekérre felkérérdzkedve visszamentünk Kemencére.

Szállást Veres ángyinnál kaptunk, aki a nálunk töltött 14 év alatt összespórolt pénzéből építtetett egy másfél szobás házat. Ez lett új otthonunk.

Rendhagyó visszatérésünk híre a faluban gyorsan elterjedt. S akkor megtörtént a csoda:

A háború pusztítása után a faluban mindössze 4 ló maradt, más-más gazda tulajdonában.

Győrík János bácsi elkérte gazdáiktól a lovakat, s azokat két szekérbe fogva vejével, Molnár Lajos bácsival az éj leple alatt áthajtottak a határon és életük kockáztatásával áthoztak egy szoba-kony-

hára való bűnt, hogy legyen mivel új életet kezdenünk.

S a háború utáni ínséges években naponta jelentek meg a nénikék, kötényükben, kosarukban egy kis lisztet, gyümölcsöt, krumplit, babot rejtegetve, s tették jószívvel az asztalunkra. Anyám varrással, kötéssel viszonzta jóságukat.

Ezekben az esetekben nemcsak az újraismétlődő jelenetek koreográfiájának, de az ajándékba hozott tárgyaknak is jelentősége volt. Az életbenmaradás lehetőségét jelentették.

Számomra - a mindég éhes, 15 éves kamasz számára - ez akkor ételt jelentett!

Ma, felnőtt fejjel tanulságot is: a közösség hóna alá nyúl elesett tagjainak, s nem hagyja, hogy elpusztuljanak! Életreszóló tanulság!

→ A "bányai-család"

szava alatt megnyírbálják a tagok szabadságát, zsugorítják gondolkodásukat és teljesen megölik a szabad akaratot. Uniformizálnak. A közösségi életben éppen az a szép, hogy a legkülönfélébb emberek az önzés magányából eljutnak az "érted akarok élni" döntésig, és vállalják a közös életet, akár számukra nem szimpatikus és nem éppen kellemes emberekkel is. De ez az igazi egység. Abban a közösségben, ahol az emberek igazán elkezdik szeretni egymást, a másikat - nincsenek pártoskodások, önkényeskedések, nincs uniformizálódás - az a közösség szabadságot és harmóniát sugároz ki magából. Mi Jézusra figyelve és Őt követve akarjuk megélni az egymásközi szeretetet, így akarunk Béke szigetévé és fényé válni az egyre sötétebb, háborúra készülődő világban.

Sokan elítélnék bennünket azért, mert látószólag kivonultunk a világból, egyesek szerint így nem fogjuk megváltani a világot (megjegyzem nem is akarjuk), és könnyű a problémák elől elfutni egy csöndes helyre. Kivülállókat szerint mi a könnyebbik részét választottuk a dolgoknak, ugyanis valakinek meg kell harcolni, hogy ez a világ szebb legyen. De a világ problémáinak kihívására a válaszuk éppen az életünk! Hisszük, hogy világunk csak akkor lesz jobb és szebb, ha a szívünk megváltozik. Mit ér a politika és mit érnek a nagy társadalmi intézmények, melyek állítólag éppen erre hivatottak, ha ott is ember, embernek a farkasa. Mi itt az együttélésünkkel éppen azt tudjuk bizonyítani, hogy igenis lehet a legkülönfélébb emberekkel bé-

késen, erőszakmentesen, szeretetben együttélni. Élő példa rá közösségünk összetétele is, hiszen a legkülönfélébb korosztálytól, a legkülönfélébb vérmérsékletű, kulturáltságú és elviselhetőségű emberekből tevődik össze. De az egészben éppen ez a gyönyörű, hogy az Isten, aki hisszük, hogy közöttünk és bennünk él - ebből a nagy kavalkádból is tudott rendet és harmóniát teremteni.

Egymás között testvérnek szólítjuk egymást. A világnak elege van már a testvér és testvériség jelszavakból, hiszen annyiszor kiforgatták már igazi jelentésükből. De közös Atya nélkül nincs alapja, létjogosultsága a testvériségnek és a testvér megszólításnak. Hitünk szerint egy a mi Mennyei Atyánk. Ő az, akinek köszönhetjük az életünket és azt, hogy egymásra találtunk. Amikor egymást szeretjük, Őt szeretjük, és amikor testvérnek szólítjuk a másik embert, akkor azt az Ő fényében tesszük. Úgy gondoljuk, ahhoz, hogy az emberek között létrejöjjön az igazi egység és testvériség, nem hagyható ki ez a lépcső - visszatalálni mindannyiunk közös eredetéhez, éltető forrásunkhoz, az egész teremtett világunk Urához - Istenhez.

Végezetül idézek Jean Vanier: A közösség c. könyvéből:

"A közösségi élet csodálatos kaland. Kivánom, hogy sokan éljék át ezt a fölfedezést, ami végül is nagy belső földszabadulás: annak a szabadsága, aki szeret és akit szeretnek!"

Amen

hamvas bēlát érdeemes olvasni

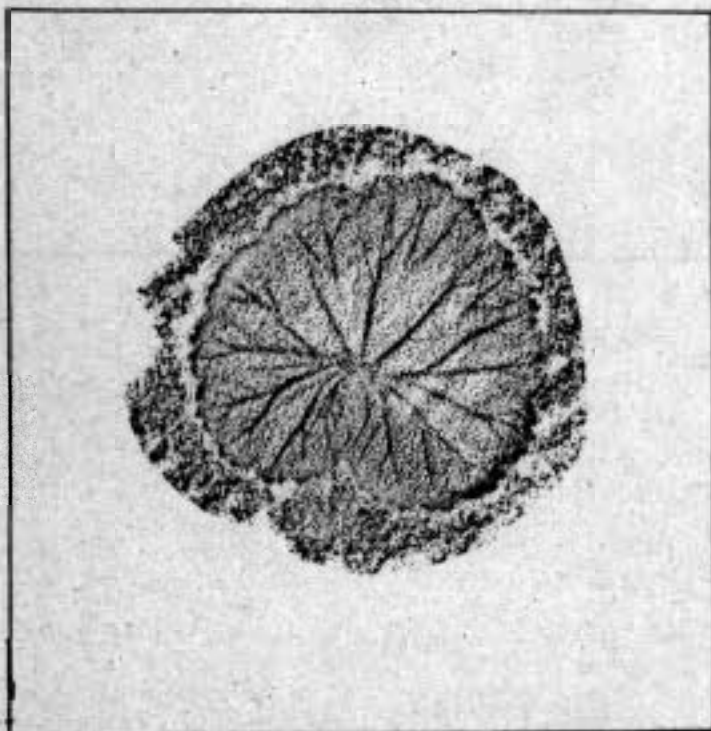
Léteznek olyan változásukban is örök MÉRCÉK, amelyek minden idők önmagát komolyan vevő emberének mutatóul szolgálnak.

Minden önkényuralom céljai közt szerepel e MÉRCÉK eltüntetése, hogy a végtelen manipuláció lehetővé váljék.

Az eltüntetés sosem sikerül, a MÉRCÉK őrei ezt mindig meg tudják akadályozni. Egyikük volt Hámvas Béla.

Több évtizeden át csak kevesen olvashatták kéziratos - olykor írógéppel többszörözött - esszéit. Most ismét napvilágra kerülnek a MÉRCÉK, amelyek minden idők önmagát komolyan vevő emberének...

- m -

Az IGYÉSZ ismét kölcsönöz írott anyagokat, magnófelvételeket. Változás: a "féltettebb" anyagokat letéti díjjal adjuk kölcsön. Új címünk és telefonunk van. Lásd a címjegyzékben, a 12. oldalon.

Kedves Barátunk!

Barátainkkal arra törekszünk, hogy minél jobban megismerjük a mienkétől eltérő társadalmi rendszerű országokat, azok történelmét, kultúráját, lakóinak szokásait, mindennapi életét; s mindezt személyes kapcsolatokon keresztül.

Ehhez keresünk olyan cserepartnereket, (20 év felettieket - lehet család is) akik szintén érdeklődnek más országok, így a miénk, Belgium iránt is. Vendégül látjuk őket hazánkban, s hasonlóképpen szállást kérünk magyarországi utunk során.

Van köztünk olyan, aki sok helyet szeretne látni, sok embert megismerni, és ezért több helyen szeretne megszállni, de csak 1-2 napig. Van olyan is, aki inkább csak egy helyre menne, és ott huzamosabb ideig időzne. Egyesek örömmel veszik a kalauzolászt, közös programokat, mások szeretnék önállóan felfedezni az országot.

Van olyan is, aki egyelőre nem szándékozik utazni, de szívesen vendégül lát magyarokat. Különböző korú és érdeklődésű fiatal van közöttünk.

Közös bennünk, hogy úgy gondoljuk, a személyes kapcsolatok, az egymás alaposabb megismerése lépést jelent a népek közötti kölcsönös tisztelet, őszintébb bizalom és a béke felé.

Kérjük hát, ha szívesen jönnél Belgiumba, és/vagy vendégül látnál belgákat, írjál nekünk.

Ebben a levélben a név, cím, foglalkozás mellett tüntesd fel érdeklődési körödet, azt, hogy kitől hallottál erről a lehetőségről, mik az utazással kapcsolatos terveid, mikor szándékoznál jönni, mennyi időre, és kit szeretnél cseretársnak (kor, nem, érdeklődés, stb.). Jelezd azt is, milyen nyelveket ismeresz. Minél részletesebben írsz, annál biztosabb, hogy a legmegfelelőbb cseretárssal léphetsz kapcsolatba.

Szeretettel üdvözlünk, s nagyon tartalmas és érdekes kapcsolatokat, barátságokat kívánunk!

Christel MOORTGAT
NAAMSESTEENWEG 164
3030 HEVERLEE
BELGIUM

FEBRUÁR

12. péntek - BESZÉLGETÉS HAZÁNK HELYZETÉRŐL,
PERSPEKTIVÁIRÓL

előadó: Péteri János

19. péntek - VARIÁCIÓK A PANELRA. Beszél-
getőpartnereink:

Dr.Kleeberg László, Dr.Virányi
Péter

26. péntek - NAPJAINK JELEI- A rajzos
együttjátást vezeti: Hegyi
Füstös László

4. péntek - AHOGY TETSZIK NAP

11.péntek - Bemutatkozik az Országos Ősmagyar
Kultúra Baráti Társaság

az előadás témája: LUXEMBURGI
ZSIGMOND MAGYAR KIRÁLY

előadó: Dr.Engel Pál történész

18. péntek - A COMMUNARD VÁROS PÁLYÁZATI
KIÍRÁS NYILT VITÁJA

A Művi Környezet műhely estje

AZ IGYÉSZ ÚJ ANYAGAI

- Reform és demokrácia 1987 p.178. /kézirat/
- KÖVÉR LÁSZLÓ-ORBÁN VIKTOR: Az erdő - közéről
/A Jogász Társadalomtudományi Szakkollégium
egy lehetséges képe/ 1987 p.81. /kézirat/
- BORS MÁRIA: Egy mentálhigiénés rendszer
létrejötte és kialakulása az Almássy téri
Szabadidő Központban 1987 p.11. /kézirat/
- HAJNAL ISTVÁN: Az európai város kialakulása
1941 p.41. /másolat/
- HAJNAL ISTVÁN: Új történetiszemlélet
1947 p.13. /másolat/
- HAJNAL ISTVÁN: A technika fejlődése
1937 p.24. /másolat/
- HAJNAL ISTVÁN: Az első gépek
1949 p.15. /másolat/
- HARVEY JACKINS: Az emberi lény racionális
szükségletei 1974 p.22.
- HARVEY JACKINS: Az újraértékelő konzultáció
alapelvei 1964 p.4.

25. péntek - TÁRSADALMI-GAZDASÁGI FEJLŐDÉSÜNK
KRITIKUS PONTJAI.

ALTERNATÍV LEHETŐSÉGEK.

Beszélgetőpartnerünk: Gidai
Erzsébet az MTA Jövőkutató In-
tézett alelnöke.

TEAHÁZ

MINDEN PÉNTEKEN HATTÓL - Almássy téri
Szabadidő Központ, Bp.VII.ker. Almássy tér 6.
IV. emeleti teazó. Belépődíj: 30 Ft

TÁJÉKOZTATÁS: Az Információs
műhelytől /címe a műhelyeknél/ kérhető:
- ITDK Ismertető /4 old./, - ITDK bibliográfia,
- Az ITDK története két, összességében 170
oldalas tanulmány formájában, - régebbi LEV-
LAP számok, amelyekben az IGYÉSZ új szerzemé-
nyei is folyamatosan megjelentek.

BEKAPCSOLÓDÁS: Az ITDK Ismertetőben leírt mó-
dokon kortól, foglalkozástól és lakhelytől
függetlenül bárki passzív vagy kezdeményező
módon csatlakozhat hozzánk. Öntörvényűek, mi-
nőség-elvűek és belülről vezéreltek
előnyben.

ELŐFIZETÉS (tagdíj): 1988-ra: 130 Ft.

Elküldhető postautalványon a szerk.új címére: ITDK LEV-LAP 1149 Bp.Kövé L. 63.

vagy előfizethető a Teaházban személyesen, ahol a régi számok is megvásárolhatók.

A LAP ÜNFENNTARTÓ

Belső tájékoztató ITDK tagoknak.

Fk.: Maurer György

MŰHELYGAZDÁK

MŰVI KÖRNYEZET: Lévai Sándor, 1089 Bp. Mező
I.ut 55/57. munkahelyi T: 328-977

KIBERNETIKA: Várhelyi Tamás, 4032 Debrecen,
Tessedik S. 120. T: /52/26-632

TEAHÁZ CSOPORT: Bors Mária, 1149 Bp. Kövér L.
63. T: 632-800

ALTERNATÍV LAKÓ- ÉS MUNKAKÖZÖSSÉGEK: Maurer
György, 1149 Bp.Kövé L.63. T: 632-800

INFORMÁCIÓ GYŰJTŐ ÉS SZOLGÁLTATÓ /IGYÉSZ/:
Maurer György, 1149 Bp.Kövé L.63. T: 632-800